

КОНЦЕПТ АВТОР ТА ЙОГО РОЛЬ У РЕВЛІЗАЦІЇ МАКСИМАМИ КАТЕГОРІЇ ПОЛІАПЕЛЯТИВНОСТІ

Проблема автора, а саме його присутності/відсутності у тексті, є однією з найбільш дискусійних у тих напрямках, де об'єктом дослідження є текст.

М.Фуко у своїй праці «Що таке автор» стверджує, що ім'я автора виконує роль класифікатора творів, організує тексти навкруги себе, створюючи відповідне поле дискурсивності.

Німецькомовна максима (об'єкт нашого дослідження) – текст або висловлення, які містять узагальнену, глибоку, лаконічну думку певного автора (або народу), із встановленням правил поведінки, основних логічних або етичних принципів, котрими людина керується у своїх вчинках.

Німецькомовна максима, сфера буття котрої є релігійний дискурс, апелює до концепту АВТОР, оскільки апостоли (наратори), переказуючи життєвий шлях, філософію та настанови Христа, самі дотримуються точки зору свого Вчителя. У розділах Заповіту, діянь, Одкровенень та листів до різних народів, апостоли, називаючи норми поведінки, морально-етичні правила індивіда, апелюють до Господа, як беззаперечного авторитету, та цитують його настанови, і самі є авторами зазначених законів та правил.

Науковці дотримуються думки, що у творі автор «кодує» інформацію [1, с. 25], відображаючи свої уявлення на ті чи інші проблеми, обираючи відповідні стратегії та тактики, мовні та композиційні засоби, для того щоб адресант зміг «декодувати» запропоновану ним інформацію. Таким чином, читач моделює авторську свідомість та погляди, виходячи з прочитаного, робить відповідні висновки. Досліджуючи максими Нового Заповіту, де переважна більшість випадків – це максима з експліцитною настановою та вербалізацією цінності самого Ісуса, ми розуміємо його слова та правила як безпосереднє звертання до нас, сказане через апостолів. У притчі «Призвання Матвія» каже Христос : *«Geht aber hin und lernt, was das ist: „Ich will Barmherzigkeit und nicht Schlachtopfer“. Denn ich bin nicht gekommen, Gerechte zu rufen, sondern Sünder»*. Апостол експлікує пряму мову Христа та максиму, що там міститься, хоча ми не зустрічаємо в притчі жодної номінації фактичного автора, з цього слідує висновок, що це Євангеліє від Матвія, тож саме цей апостол є безпосереднім автором.

Сприйняття особистості автора через форми втілення у тексті (у нашому випадку пряма номінація автора, номінація завдяки займенникам або алюзії) є двоспрямованим процесом, це взаємодія автора та читача.

(1) Petrus aber und Johannes antworteten und sprachen zu ihnen: Ob es vor Gott recht ist, auf euch mehr zu hören als auf Gott, urteilt ihr! (Das Neue Testament, Apostelgeschichte 4:19)

Приклад ілюструє пряму номінацію апостолів, авторів максими, котрі апелюють до авторитету Христа, котрого ми повинні слухати більш, ніж людей.
(2) *Darum wacht und denkt daran, dass ich drei Jahre lang Tag und Nacht nicht aufgehört habe, einen jeden unter Tränen zu ermahnen.* (Das Neue Testament, Apostelgeschichte 21:31)

Апостол Павел ставить себе у приклад (використання особового займенника *ich*), закликаючи людей діяти та пам'ятати, як він сам три роки безупинно вчив їх.

Ich habe euch in allen gezeigt, dass man so arbeitend sich der Schwachen annehmen und an die Worte des Herrn Jesus denken müsse, der selbst gesagt hat: Geben ist seliger als Nehmen. (Das Neue Testament, Apostelgeschichte 21:35)
(Abschiedsworte des Paulus an die Ältesten von Ephesus)

Вказівка на автора <ich> у посланні Павла до євфесян вербалізує ставлення самого Павла до віри та Бога, як він сам своїм прикладом показує необхідність підтримувати слабких та пам'ятати слова Господа. Концепт АВТОР репрезентується завдяки займеннику та індивідуально-авторським номінаціям власного прикладу.

(3) *Er aber antwortete und sprach zu ihnen: Wenn es Abend geworden ist, so sagt ihr: heiteres Wetter, denn der Himmel ist feuerrot; und frühmorgens: Heute stürmisches Wetter, denn der Himmel ist feuerrot und trübe. Das Aussehen des Himmels wisst ihr zwar zu beurteilen, aber die Zeichen der Zeiten könnt ihr nicht beurteilen. Ein böses und ehebrechliches Geschlecht verlangt nach einem Zeichen, und kein Zeichen wird ihm geben **als nur das Zeichen Jonas.***

Приклад 3 ілюструє алюзію.

(4) *Denn **der Herr** selbst wird beim Befehlsruf, bei der Stimme eines Erzengels und bei „dem Schall“ des Posaune Gottes herabkommen vom Himmel, und die Toten in Christus werden zuerst auferstehen; danach werden wir, die Lebenden, die übrigbleiben, **zugleich mit ihnen entrückt werden in Wolken dem Herrn entgegen in die Luft**; und so werden **wir allezeit beim Herrn sein.*** So ermuntert nun einander mit diesen Worten. (Das Neue Testament, 1. Thessalonicher 5:16-18)

Лексема < der Herr > у наведеному прикладі є трансномінацією, за визначенням Е.В. Розен, де під терміном ми розуміємо нові позначення предметів або явищ, за якими уже закріплені відповідні номінації [2, с.78]. Так, <Gott, Jesus Christi, der Vater > евфемістично перейменований < der Herr >, базуючись на могутності та безмежних можливостях Господа.

Наступний приклад ілюструє непряму номінацію Бога, парафразу.

(5) *Und es geschah eine Stimme aus der Wolke, die sagte: Dieser ist mein auserwählter Sohn, ihn hört!* (Das Neue Testament, Lukas 9:35)

У Новому Заповіті можна зустріти метонімічну номінацію автора, котра не є такою розповсюдженою як займенникова або номінальна. Приклад апеляції концепту АВТОР <eine Stimme aus der Wolke> є синекдохою-номінацією Бога, котрий говорить апостолу Петру, що Христос є його сином. Тож Новий Заповіт репрезентує нам як слова Бога-сина (Ісуса), так і слова Бога-батька.

Максима може мати у складі пряму номінацію автора, трансномінацією, або займенниковою номінацією, (у цьому випадку автор може бути відразу

зрозумілим, або ми здогадаємося про нього з контекстуальних характеристик), зустрічаються випадки, де вербалізується метонімічна його номінація. Розрізняємо фактичного та фіктивного автора у максимах Нового Заповіту. Німецькомовна максима, котра експлікує основні морально-етичні принципи людини та її норми стану і поведінки, вживаючись у релігійному дискурсі, апелює до концепту АВТОР, який представлений у Новому Заповіті.

Список використаних джерел:

1. Андросова Ф.С. Формы авторского присутствия в художественном произведении / Ф.С. Андросова // Филологические науки. Вопросы теории и практики, № 6 (48) в 2-х ч. Ч. II. Тамбов, 2015. – С 24-26.
2. Розен. Е.В. Новые слова и устойчивые словосочетания в немецком языке: книга для учителя / Е. В. Розен. – Москва : Просвещение, 1991. – 189 с.